

ježto vyplacená částka byla stížena zákonným zástavním právem pro zaplacení dávky z majetku a musela napotom býti ještě jednou bernímu úřadu v N. k jeho vyzvání zaplacená, a vznikl jí tedy podle § 1431 obč. zák. z tohoto důvodu nárok požadovati na žalovaném vrácení tohoto platu, při čemž jest arci lhostejno, zda omyl její byl omluvitelný čili nic. Spořitelna seznávši svůj omyl, vyzvala žalobce k náhradě a žalobce, uznávaje vzhledem k tomu, že ji k tomuto omylu svedl úředním potvrzením, které vydal, svou povinnost, jí tuto částku nahradil; při tom dal si však od spořitelny potvrditi tento plat a prohlásil k řediteli spořitelny, když ho tento upozornil, že může zaplacenou částku požadovati zpět na osobě, za niž dávku z majetku zaplatil, výslovně, že plat bude požadovati na žalovaném. Z toho plyne, že žalobce placením u spořitelny nezamýšlel shladiti dluh žalovanému u spořitelny, nýbrž že mu šlo jen o to, by dluh ten vykoupil a nárok spořitelny na sebe převedl a sobě náhradu zaplaceného dluhu od žalovaného jakožto dlužníka vymohl a že tento úmysl při placení k řediteli i výslovně projevil. Již toto prohlášení o sobě stačilo, by podle § 1422 obč. zák. přivodilo právní účinek, že práva spořitelny přešla na žalobce; spořitelna města J., vyzvavši žalobce k náhradě vyplacených vkladů a přijavši od něho tuto náhradu placenou výslovně jako výkup její pohledávky, byla povinna již podle zákona převésti svá práva na žalobce, také tato práva ředitelem na něho přenesla tím, že mu tímto ředitelem dala pokyny, od které osoby může si náhradu zaplaceného dluhu požadovati, při čemž jest nerozhodno, zda pokyn ředitele byl též právnicky případný čili nic. Na podstatě věci nic nemění, že se při tom nemluvílo přímo o postupu, ano z okolností zcela nepochybně vyplývá, že žalobce u spořitelny platil jen za účelem výkupu dluhu a postupu nároku na sebe a že spořitelna prostřednictvím svého ředitele s tímto postupem nároku byla srozuměna pokud se týče již podle zákona k němu bezpodmínečně byla povinna. Odvolací soud je tedy v právním omylu, když na rozdíl od správného úsudku soudu prvního má za to, že se postup nestal a vzhledem k tomu, že spořitelna, jak shora doličeno, byla k postupu již ze zákona povinna, netřeba už dále ani zkoumati, zda obstátí může i další názor odvolacího soudu, že by ředitel spořitelny sám nebyl oprávněn k tomuto postupu. Z těchto úvah bylo k odůvodnění dovolání uznati žalobní nárok plně oprávněným v §§ 1431 a 1432 obč. zák. a bylo důsledkem toho napadený rozsudek změnití a obnoviti rozsudek soudu prvního.

Čís. 8698.

Listina, na jejímž základě má býti povolen záznam vlastnického práva pro manželku, za niž předsevzal kup manžel, musí býti podepsána manželem a musí z ní býti vidno, že byl manžel manželkou zmocněn k uzavření smlouvy.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, R I 24/29.)

Žádosti Josefy L-ové o knihovní záznam vlastnického práva k nemovitostem, soud první stolice vyhověl, rekursní soud žádost zamítl. Důvody: Stěžovatel právem vytýká, že prohlášení ze dne 14. dubna 1928, na jehož základě žadatelka se domáhá povolení záznamu práva vlastnického, nemá náležitostí §§ 26 a 27 kn. zák. Listina tato svědčí o tom, že mezi architektem Františkem L-em jako kupujícím a stěžovatelem jako prodávajícím bylo ujednáno, že stěžovatel prodává a žadatelka, tedy nikoliv architekt František L., kupuje dům čp. 292 v M. za smlouvenou cenu 80.000 Kč. Již z toho vzniká pochybnost o tom, kdo vlastně uzavřel právní jednání toto, zejména když není ani předložena plná moc žadatelky na doklad toho, že byl oprávněn uzavřít toto právní jednání přesahující rozsah jeho oprávnění podle § 91 a 1238 obč. zák. Jde o nabytí vlastnického práva smlouvou po rozumu §§ 432 a 433 obč. zák. a je proto nezbytně třeba, by o tomto právním jednání byla předložena písemná smlouva oběma stranami podepsaná, dokazující, že mezi stranami dne 14. dubna 1928 ke smlouvě skutečně došlo. Takovéto nabytí smlouvou není prokázáno smlouvou správně prohlášením toliko jednou smluvní stranou podepsaným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 26 kn. zák. musí listiny o nabytí věcného práva obsahovati platný právní důvod. Požadavku tomu musí podle § 35 kn. zák. vyhovo-ovati též listiny, podle nichž má být povolen knihovní záznam práva vlastnického. Právní důvod, jež prý v souzeném případě obsahuje listina, ujednání ze dne 14. dubna 1928, podle něhož záznam má být povolen, jest kup sjednaný prý Františkem L-em za Josefu L-ovou s Josefem M-em. Musil by tudíž v listině být obsažen souhlasný projev vůle o koupi (§ 1053 obč. zák.). Avšak listina není Františkem L-em podepsána, takže z ní nelze seznati, zda v ní obsažená prohlášení pocházejí od něho (§ 294 c. ř. s.). Mimo to není z listiny viděti, zda František L. byl Josefou L-ovou zmocněn, by za ni smlouvu sjednal. Okolnost, že jest prý manželem Josefy L-ové, není z listiny patrná. I kdyby však byla, nestačilo by to, protože se manželovo zmocnění zastupovati manželku (§ 1238 obč. zák.) nevztahuje k jednáním, pro které jest třeba zvláštní plné moci. Té by tu bylo třeba, protože manželčím jménem má věc být převzata za plat. Rekursní soud zamítl tudíž právem žádost o knihovní záznam, protože v listině není platného právního důvodu.

Čís. 8699.

V zápůřčí žalobě lze jen navrhnouti, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen zdržeti se vsahování (svádění vody) se svého pozemku na pozemek žalobcův, po případě uvést pozemky do předešlého stavu. S tím může být spojen návrh na určení, že žalovanému nepřísluší